

ffjellige Love, som der ere opførte, veed man ikke, hvad det er for et Tal, man skal benytte. Hovedvanskeligheden ligger jo deri, at man ikke veed, hvilke af dem der ville gaae igjennem, og hvilke ikke. Det forekommer mig dog, at naar man finder Tal i Finansloven, burde man kunne benytte dem, men man kan ikke benytte Tallene i § 14.

Med Hensyn til den Forandring, der er foretaget i selve Lovforslaget, skal jeg ikke paa nærværende Standpunkt gaae ind paa Realiteten. Der er kun en Post, som jeg skal tilføje mig at ytre et Par Ord om, skjøndt jeg ikke med Bestemthed kan sige, om det er med Hensyn til Formen eller Realiteten. Den Post, jeg sigter til, angaaer de 700 Rb., som ere komne ind efter et særligt Forslag og ere tagne til Indtægt under polyteknisk Lærestiftelse. Jeg skjønner ikke rettere, end at det er en uheldig Form, under hvilken man har villet faae Ende paa denne Sag, der vel er det ærede Thing bekendt, og det siges jo derhos udtrykkelig i Finanslovsforslaget, at den angaaer 700 Rb., som i sin Tid ere blevne nægtede, skjøndt de vare blevne udbetalte af vedkommende Minister for Kirke- og Underviisningsvæsenet. Denne Sag har siden den Tid staaet hen, og det forekommer mig ikke at være en heldig Maade at faae Ende paa den, at et Medlem af Rigsdagen stiller et Forslag om, at denne Sum maa tilbagebetales, og at man paa samme Tid anmoder Ministeren om at stille Forslag om, at han maa faae disse Penge. Jeg kan ikke skjønne, at Rigsdagen derved indtager den Stilling, den bør indtage. Naar en Udgift er nægtet, indrømmer jeg, at det er meget vanskeligt at sige, hvilke Forholdsregler Rigsdagen har at tage, men det forekommer mig dog, at man maa ansee det, man her har opstillet, om ikke som Princip, saa dog som Exempel, for hderst betænkeligt. En saadan Fremgangsmaade, at naar blot vedkommende Minister lader den Sag beroe et Par Aar uden at gjøre det Allermindste ved den, Rigsdagen da selv sørger for, at den kommer ud af Verden, forekommer mig saa aldeles at svække den Beslutning, der er taget af Rigsdagen, at jeg ikke kan see, at det kan være nogen heldig Maade at faae Ende paa den Sag paa.

Klausen: Det Punkt, jeg skal opholde mig ved, er allerede berørt af det ærede Medlem, der først havde Ordet (Hjerring); det angaaer de 3,000 Rb., som paa Universitetets Budget ere bevilgede til Indretning af Examinationskommissioner. Det har med denne Bevilling en usædvanlig Beskaffenhed. Af Kultusministeren var der ikke optaget Noget til dette Formaal; Faderen til Forslaget er en æret Folkethingmand, som blandt mangfoldige andre Gjenstande ogsaa har fattet det offentlige Underviisningsvæsen skarpt i Die, ligesom Almueskolerne til Universitetet, og hans Dnsfer og Blauer gaae ud paa intet Mindre end at tilveiebringe en radikal Omvæltning, en Omstøbning af det offentlige Underviisningsvæsen. Denne klare, stadige Tanke er senest af ham bleven udtrykt saaledes i Folkethingstidenden for iaar Sp. 2777, at der er to Midler til at helbrede de Vroft, hvoraf Underviisningsvæsenet lider: „det ene er at affasse de lærde Statsstoler, og det andet at affasse Universitetets hele Examinationsvæsen, hvorved der laves Kandidater“. Det er et stort Maal, og det er som et Skridt til dette Maal, at den ærede Folkethingmand har kunnet glæde sig ved at finde Samstemning hos Udvalget i Henseende til det stillede Forslag. Saadanne improviserede Tanker, som fastes ind i Rigsdagen, kunne ganske vist fortjene Opmærksomhed og Paaagtelse; men de kunne neppe fortjene at gribes saaledes, som de komme frem, at opmuntres og understøttes, dertil ere de for lidet klare, ikke omhyggeligt nok forberedte og bearbejdede. Den Sag, hvorom der her er Tale, er en Sag af stor praktisk Betydning, den er saa vigtig, at den ganske vist fortjener og har godt af en omhyggelig, dybtgaaende og fleersidig Overveelse, saavel af den selv, som af alle de Forhold, der staae i Forbindelse med den. Ja, den er saa vigtig, at den ikke bør føres ind i Rivet, førend en saadan omhyggelig Overveelse er gaaet forud. Den høitærede Finansminister troede at kunne udtale paa Kultusministerens Vegne, at han ikke alene havde fremhævet, hvad der er fuldkommen rigtigt, de store Betæneligheder, der fra forskjellige Sider kunne fremsføres imod dette Forslag, men at han ogsaa kun havde tilkjendegivet sin Villie til efter